
	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Додипломске академске студије		
Студијски програм:	Екологија и заштита животне средине - општи и наставни смер -		

Назив предмета	Биологија ћелије			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
1Ц13ЕОС195	обавезни	први	2+2	5
Наставник	др Смиљана Параш, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
нема условљености другим предметима	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је пружање знања студентима кроз теоријску и практичну наставу о грађи и функционисању ћелија, преко упознавања грађе, физиологије и метаболизма ћелијских компоненти; разумевање међућелијске повезаности и комуникације, као и контроле живота ћелија; упознавање са различитим типовима ћелија једноћелијских и вишећелијских организама; разумевање механизма адаптације ћелија у односу на утицаје фактора из спољашње средине; анализа теорија настанка и еволуције ћелије у односу на биогене и абиогене материје које је окружују; приказ цитолошких метода које се данас користе у науци и пракси.

Исходи учења (стечена знања):

Усвајање и разумевање основних знања о грађи, метаболизму и међусобној повезаности ћелија у функционалне целине; повезивање знања о грађи и функционисању ћелијских компоненти; успешно савладавање вештине микроскопирања трајних и привремених препарата; интерпретација садржаја предмета као основа за разумевање и праћење зоологије, ботанике, генетике и физиологије; схватање тесне повезаности између структурне грађе и функционисања ћелија као једноћелијских организама и компоненти вишећелијских организама; примена знања у промени ћелија услед адаптације на утицаје околине; логичко разумевање примене ћелијских метода у модерној дијагностици.

Садржај предмета:

Теоријска настава према наставним целинама:
 Наука о ћелији и постанак биомолекула; прокариотска ћелија; биомембране и цитоплазма; цитоскелет, центриоле, цилије и флагеле; једро; рибозоми; ендоплазматични ретикулум; Голџи апарат и лизозоми; митохондрије и пластиди; митоза и мејоза; ћелијски зид и вакуола; пероксизоми; регулација живота ћелије; ћелијска комуникација; методе истраживања у цитологији и њихова примена, презентација семинарских радова студената.

Практична настава према наставним целинама:
 Основе микроскопирања; техника микроскопирања и биљне ћелије; електронска микроскопија, усг биомембране и цитоплазме; усг цитоскелета, центриола, флагела и цилија; тест 1; усг међућелијских веза, једра и рибозома; усг ендоплазматичних ретикулума, Голџи апарата и пероксизома; усг митохондрија, пластида и хлоропласта; плазмолита и физиона деоба прокариотске ћелије; ћелије епитела и везива; мишићне и нервне ћелије; тест 2; хлоропласти и хромопласти; митоза и мејоза животињске и биљне ћелије; рафиди, ћелијски зид и скробна зрна.

Методе наставе и савадавање градива:

Теоретска настава је у облику предавања уз употребу PowerPoint презентација, интерактивног облика наставе, израде семинарских радова и консултација.
 Практична настава је у облику лабораторијских микроскопских вежби, савладавања технике микроскопирања привремених и трајних хистолошких препарата и обраде електронмикрографија.

Литература:

Основна литература:
 1. Смиљана Параш: Цитологија 1, Природно-математички факултет Универзитет у Бања Луци, 2019.
 2. Смиљана Параш: Цитологија 2, Природно-математички факултет Универзитет у Бања Луци, 2024.
 Додатна литература:
 1. Смиљана Параш: Функционална организација ћелије, Природно-математички факултет Универзитет у Бања Луци, 2024.
 2. Верица Аврамовић и група аутора: Цитологија, Природно-математички факултет у Нишу, 2003.
 3. Јелена Гроздановић-Радовановић: Цитологија, Завод за уџбенике и наставна средства Београд, 2000.
 4. Нада Шербан: Ћелија – структуре и облици, Завод за уџбенике и наставна средства Београд, 2001.
 5. Анђелковић Златибор и група аутора: Ћелија и ткива, БонаФидес Ниш, 2009.

Облици провере знања и оцјењивања:

Провера знања из теоријског дела овог предмета врши се преко предиспитних тестова у току наставе и завршног (усменог) испита на крају семестра. У току семестра студенти показују своје вештине писања и презентације семинарских радова. Знања стечена на практичној настави проверавају се преко практичног испита на крају

семестра препознавањем и описивањем микроскопских препарата ткива и електронмикрографија компонената хелија.

тестови:	20 бодова	семинаски рад:	10 бодова	укупно:
практични испит:	20 бодова	завршни испит:	50 бодова	100 бодова
Посебна назнака за предмет: нема				
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Смиљана Параш, ван. професор, 19. 11. 2024. год.				